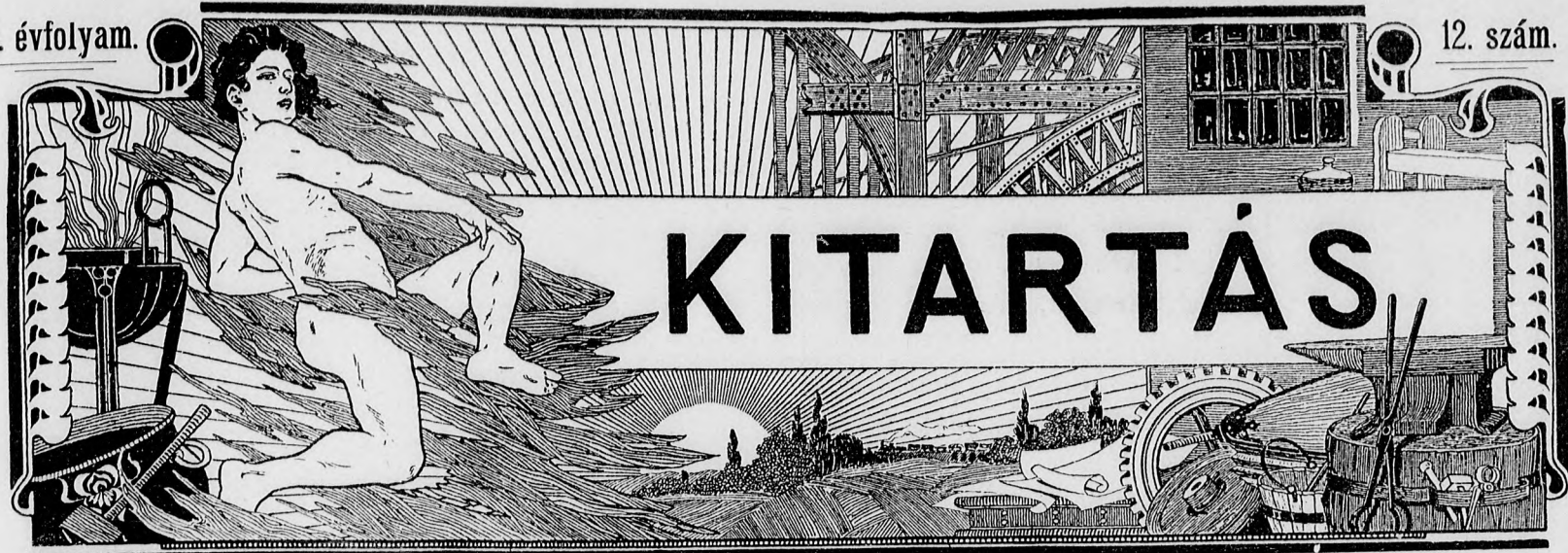

1900. márczius hó 27-én.

II. évfolyam.

12. szám.

Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel 24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

Felélős szerkesztő:
SZENTESSY GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.
Telefon szám 58-61.

Tisztelt tagtársak!

Sok fáradozás és anyagi áldozatok árán elértük végre, hogy egyesületünk alakuló közgyűlését megtarthattuk.

A közgyűlés lefolyásáról jelentésünket alább terjesztjük elő.

A tagok bizalma és ragaszkodása engemet, tisztelettel alólirottat — mint a ki tényleg az egyesületnek alapítója voltam — tisztelt meg azzal, hogy életfogytiglan elnöknek választott.

A midőn ezen egyhangu bizalomért ez uton is hálás köszönetet mondok, egyidejűleg biztosítom tisztelt tagtársainkat, hogy ugy mint eddig, a jövőben is, főtörekvésem lesz, hogy az egyesületet felvirágoztassam s lehetőleg minden egyes tagtárs érdekeit és javát, szellemi munkássággal, anyagi áldozatokkal és az összes rendelkezésemre álló eszközökkel előmozdítsam.

Ily óriási feladatra azonban csak úgy vállalkozhatom, és azt csak úgy juttathatom sikerre, ha igen tisztelt tagtársaink is teljes erővel és buzgalommal fognak a szent cél elérésében támogatni.

Mert egyesületünk csak úgy nőhet nagygyá és hatalmassá, ha mindannyian vállvetve oda törekedünk, hogy az eszme minél tágasabb körben terjesztessék.

Ha minden egyes tagtárs ismerősei körében csak két-három tagot gyűjt, akkor csak-

hamar elérhetjük azt, hogy a halálozási tartalék-alapot rövid néhány év alatt oly tekintélyes összeggé növelhetjük, hogy az évi díjak leszállítása iránt tehetünk javaslatot.

Ennek elérése pedig mindannyiunknak közös érdeke.

Isten áldása legyen egyesületünkön!

benedekfalvi Dr. Luby Gyula,
elnök.

A „Kitartás” alakuló gyűlése.

Vasárnap, e hó 25-ikén volt az a nevezetes nap, amelyen egyesületünk megalakulását a közgyűlés kimondotta s határozatával egyhangulag szentesítette. Ködös, borongós idő volt, de már kilencz óra felé hosszú sorban vonultak fel az egyesület tagjai a Tattersall felé, a keleti pályaudvar mellett, s halkán beszélgetve értekeztek egymással egyesületi életünk eme nagy mozzanatának jelentősége felől. Fél tizkor jött meg a »Kitartás« személyzete, benedekfalvi dr. Luby Gyulával az élén, majd a rend megóvása céljából kirendelt rendőrkapitány Diener Ákos jött meg négy közrendőrrel.

Pontban tiz órakor mély csend közepette emelt szót *Horváth István* máv. szerelő, felszólítva az egybegyülteket, hogy mindenekelőtt korelnököt válasszanak, aki az elnökválasztást vezesse. Ajánlotta egyuttal *Muck Károly* nyugalmazott máv. felügyelőt, mire a közgyűlés egyhangu lelkes felkiáltással megválasztotta *Muck felügyelő* urat, a »Kitartás« közszeretben álló pénztárnokát korelnöknek. Az éljenzés lecsillapultával a korelnök néhány szóval üdvözölte az egybegyült tagokat s az ülést megnyitottnak jelentette ki s meleg hangon esetelve

dr. Luby Gyula érdemeit a »Kitartás« megalapítása körül, indítványozta, hogy válaszsza meg őt a közgyűlés az egyesület elnökévé. Ezután Sándor Márkus rendkívül megleghangu szép beszéd kíséretében indítványozta, hogy válaszsza meg dr. Luby Gyulát a közgyűlés *életfogytiglan* elnökévé. Ez megtörténvén, szünni nem akaró éljenzés közepette foglalta ezután el a »Kitartás« választott elnöke az elnöki széket s miután megköszönte a belé helyezett bizalmat, a tagokat vállvetett közös munkálkodásra hívta fel, elrendelte az alapszabálytervezet felolvasását. Az éljenzés lecsillapulta után Cserményi Taksony, nyugalmazott államvasuti hivatalnok olvasta fel érczes hangon az egybegyűlt tagok feszült figyelme mellett az alapszabályokat.

Miután a közgyűlés az alapszabályokat egész terjedelmében elfogadta, a részletekhez hozzászóltak Elbogen Ferencz, Puhm János, Borbély Jenő, Puha József, Sándor Márkus, Horváth István és többen. Ezután a választásokat ejtették meg, amelyet két szavazatszedő bizottság vezetett, melynek eredményét alább közöljük. A választások megejtése után elnök az ülést feloszlatván, tagtársaink a legnagyobb rendben elvonultak.

Az általánosságban elfogadott alapszabályok rövid *kivonatát* közöljük egyelőre addig is, míg mindenki megkapja az összes alapszabályokat egész terjedelmében.

A „Kitartás“ alapszabályai.

1. §. Az egyesület czíme, czélja, székhelye, pecsétje és tartama.

Az egyesület czíme: »Kitartás«; czélja: jótékony-ság gyakorlása, valamint a tagok kölcsönös támogatása és segélyezése. — Székhelye: Budapest. pecsétje: »Kitartás« felirással bíró, és meghatározatlan időre alakított.

2. §. Az egyesület tagjai és azok felvétele.

Az egyesület tagjai alapító és rendes tagok.

Alapító tagok az 1899. évi május hó 1-én megindított »Kitartás« című hetilapnak azon előfizetői, a kik ezen lapot az egyesület megalakítása napjáig előfizetésükkal támogatták s ez által az egyesület létrehozásában tényleg közreműködtek.

Rendes tagja lehet az egyesületnek nem és foglalkozásra való tekintet nélkül bárki is, ha élete 55-ik évét még el nem érte.

A rendes tagok felvételét a belépési szándékának írásban való bejelentése alapján és 2 korona tagsági díj lefizetése mellett az egyesület választmányának javaslata alapján az igazgatóság eszközli. A tagsági idő azon nap veszi kezdetét, a mely napon az illetőnek tagsági igazolványa kiállított.

A visszautasított jelentkezők beiratási díja visszafizetettik.

3. §. A tagok kötelezettségei.

Minden tag köteles az igazgatóság kívánságára korát hiteles anyakönyvi kivonattal igazolni, továbbá a lakásváltozást esetről-esetre bejelenteni.

Alapító tagok.

Az alapító tagok az első évben havonként 2 koronát, a második és következő években havonként 3 korona és 40 fillért kötelesek fizetni.

Rendes tagok.

A rendes tagok 2 csoportra oszthatnak és pedig A) és B) csoportra.

Az A) csoportba tartozó rendes tagok az első évben a beiratási díjon felül havonta 2 koronát, a második és következő években havonként 5 koronát kötelesek fizetni.

A B) csoportba tartozó rendes tagok azonban a második és következő években havonta 2 korona 50 fillért kötelesek fizetni.

A tagsági díjak vagy az egyesület pénztáránál, vagy a bizalmi férfiak elismervényei ellenében fizetendők, vagy pedig posta útján küldendők be.

4. §. A tagok kedvezményei.

Az alapító, valamint az A) csoportba tartozó rendes tagok a következő kedvezményekben részesíttetnek és pedig:

Az első évben:

a) A belépés első évétől kezdve baleset folytán bekövetkezett halál esetén a tag által a belépéskor írásbelileg megnevezett kedvezményezett 2000 korona halálozási segélyben részesíttetik.

b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában a biztosító-társaság szabályaiban meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótoltatik.

A baleset-biztosítás az első havi 2 korona tagsági illeték befizetése után 8 nap múlva veszi kezdetét.

A második évben.

a) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor írásbelileg megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálozási segély fizetettik ki.

b) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálozási segély fizetettik ki.

c) Ha a tag négy héten túl beteg, hetenkint — 6 héten át — 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben.

a) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor írásbelileg megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálozási segély adatik.

b) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetettik.

c) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint — 6 héten át — 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A betegség esetére fizetendő járulékok csak akkor tétetnek folyóvá, ha a betegség az igazgatóság által meghatározandó módon igazoltatik.

A 2-ik, 3-ik, 4-ik és következő évi tagság után az a), b) és c) pontok alatt felsorolt kedvezmények egészben való élvezetére csak azon tagok tarthatnak igényt, a kik felvételük alkalmával a 45-ik életévet még meg nem haladták. A 45-ik életévet túlhaladott tagok a 2-ik, 3-ik, 4-ik és következő évi tagság után az a), b) és c) pontok alatt felsorolt kedvezményeknek csak felét élvezhetik.

Kivételt képeznek e tekintetben azon alapító tagok, kik 1899. évi június hó 15-ig a »Kitartás« című lapnak előfizetői voltak.

A B) csoportba tartozó rendes tagok az ezen szakaszban meghatározott összes kedvezményeknek felét élvezik.

Azon egyleti tagok, akik öngyilkosság vagy öngyilkossági kísérlet következtében vesztik el életüket, a jelen §-ban felsorolt összes kedvezményeket elvesztik.

Ha a tag halálát, vagy munkaképtelenségre vezető sérülését harmadik személy mulasztása, hibája vagy vétkessége idézte elő, azon esetben a kifizetett összegek erejéig az egyletnek visszereseti joga van a balesetért felelősséggel tartozó harmadik személyek vagy testületek irányában.

Ha a tag háboruban vagy hadkötelezettségének teljesítése közben beállott sérülés következtében halt meg — feltéve, hogy az egylet irányában fennállott kötelezettségének halála bekövetkeztéig mindenben megfelelt — ez esetben a tagnak az előbbi pontok szerint megjelölhető kedvezményese az egyleti igazgatóság által, a tagsági idő a hátramaradott kedvezményezett családi és anyagi körülményeinek mérlegelése mellett méltányosan megállapítandó segélynél magasabb összeget nem igényelhet. Ezen segélyösszeg azonban, az előbbi pontok szerint a rendes körülmények között bekövetkező haláleset után kijáró összegeknél magasabb nem lehet.

Ha a tag megbecstelenítő cselekménye miatt rá mért szabadságvesztés büntetésének tartama alatt halna el, vagy ha ugyanilyen bűncselekmény következtében vesztene el életét, írásbelileg megnevezett kedvezményese az egylettől segélyre nem számíthat.

Azon tagok, a kik megbetegedésüket szándékosan, vagy verekedés, kicsapongó életmód, iszákosság vagy valamely a büntető törvényekbe ütköző cselekmény által idézték elő, betegségük tartama alatt pénzbeli segélyre igényt nem támaszthatnak.

A fentemlített kedvezményeken felül az egylet tagjai korkülönbség és tagsági idejük tartamára való tekintet nélkül még az alábbi általános kedvezményekben részesülnek:

Minden egyleti tag további díjfizetés nélkül kapja a »Kitartás«-t, az egyletnek szerződészerűleg biztosított közlönyét.

Ugy peres, mint perenkívüli ügyben, csupán az önköltségi árak megtérítése mellett, igénybe veheti a »Kitartás« szerkesztőségének kebelében szervezett ügyészség jogi képviseletét.

A nő elhalálása esetén fizetendő halálozási segélyre mindenki csak egy ízben tarthat igényt.

Baleset esetén a tag örökösének csakis a baleset-biztosítási összegre van igényük, s így az ezen szakaszban részletezett rendes halálozási segélyekben nem részesülnek.

Miután a balesetbiztosító társaságok 60 éves egyént egyáltalában nem biztosítanak, az egylet is addig biztosítja baleset ellen a tagokat, a meddig ezek viszontbiztosításra a biztosító-társaság által elfogadtatnak.

Aki az egyesületnek 16 évig egyfolytában tagja volt és azután válik munkaképtelenné, azt az igazgatóság a választmány javaslatára a további díjak fizetése alól felmentheti.

Az ilyen további befizetéseket nem teljesítő tag halála esetén a rendelkezése szerint megnevezett örököse részére 1000 korona fizettetik ki.

5. §. A tagság megszűnése.

Az egyleti tagság megszűnik:

- a) önkéntes kilépés által,
- b) elhalalozás esetén,

c) ha a tag a befizetéseket 30 napon át elmulasztja,

d) kizárás folytán.

A tag az igazgatóság határozatával mindenkor kizárható, ha az egylet érdekei ellen működik; ha a bevallási ívet a valóságtól eltérő adatokkal tölti ki; ha kicsapongó életet folytat; ha az egylet igazgatóságát, választmányát, képviselőjét, jogtanácsosát, hivatalnokát vagy más alkalmazottját egyesületi tevékenységére vonatkozólag rágalomokkal illeti; ha lakását, vagy állandó tartózkodási helyét (legalább 3 hónapra) az osztrák-magyar birodalmon kívül eső államok valamelyikébe teszi át.

Azon tagok, akik az egyesületből kilépnek, vagy akiknek nevei az alapszabályok értelmében a tagok lajstromából kitöröltettek, minden jogaikat elvesztik. Ezeknek az egylet ellen a tagsági viszonyból kifolyólag semmiféle követelési joguk nincsen.

Ugyanezen elbírálás alá esik az is, aki bevallási ívét valótlan adatokkal tölti ki, különösen ha a saját, vagy felesége korát hamisan vallja be, vagy ült bajokat, testi hibát stb. titkol el.

6. §. Tőkeképzés az egyleti tagok javára.

A 3. §-ban megszabott befizetésekből az egy évet meghaladó alapító és A) csoportba tartozó rendes tag javára 40 koronában, a B) csoportba tartozó rendes tag javára 20 koronában megállapított tőke képzendő oly módon, hogy a segélyezések teljesítése után mutatkozó feleslegeknek az igazgatóság által esetről-esetre meghatározandó része évenként egyenlő arányban a tagok számlájának javára könyveltetik mindaddig, míg az egyes tagok tőkéje a 40 illetve 20 koronát el nem éri.

Az ilykép összegyűjtött 40 illetve 20 korona tőke már a gyűjtés ideje alatt is valamelyik előkelőbb budapesti pénzintézetnél helyezendő el.

Az egyesületből önelhatározásból való végleges kiválás esetén ezen 40 illetve 20 korona, illetőleg a már ezen tőke képzése céljából a tag javára irt mindenkor összeg az egylet netalán fennálló követelésének levonásával a kilépőnek kifizettetik.

Az örökösöknek, illetőleg kedvezményezettnek azonban erre igényük nincsen, miután ezen összeg halál esetén a 7. §-ban meghatározott célra fordítatik.

Ezen 40, illetve 20 korona tőkének kamatait azonban az egylet tagjai nem igényelhetik, miután ezen kamatokból egy külön alap létesítetik azon célra, hogy ebből a tagok baleset ellen való állandó biztosítása körül felmerülhető tulkiadások fedeztetesnek.

7. §. Halálozási tartalékalap.

Oly célból, hogy a tagokkal szemben elvállalt kötelezettségek minden eshetőségre biztosítottassanak, halálozási tartalékalap létesítetik.

Ezen alap bevételeit képezendik:

a) a jelen alapszabályok 3. §-a szerint az egyes tagok által befizetendő havi 3 korona 40 fillérnek havi 5 koronának illetve havi 2 korona 50 fillérnek azon feleslege, mely az igazgatási költségek levonása és az alapszabályok 4. §-ában elvállalt kötelezettségek teljesítése után még rendelkezésre marad.

b) a halálozási segélyekből levonandó következő összegek, u. m.:

1. a második és harmadik évi halálozási segélyekből 10%;

2. a negyedik és következő évi halálozási segélyből az első 5 évben 20%, az 5—10 évig 15%, azontul pedig mindenkor 10%.

c) Az alapszabályok szerint jogvesztessé vált, vagy halálozási segélyvel kielégített tagoknak az egylet javára visszaesett 40 korona tőkéje.

Az alapszabályok magyarázata.

A fentebb közölt alapszabályok értelmében a tagok az eredeti programban foglaltaknál sokkal nagyobb kedvezményekben részesülnek.

Ezentul ugyanis nemcsak az első évben, de egészen 60 éves koráig minden tag 2000 korona erejéig biztosítatik baleset ellen.

A halálozási tartalék-alap képzése által, épen a hosszabb ideig élő tagok érdeke biztosítatik, mert ez által válik lehetővé, hogy bizonyos idő múlva a havi befizetések lejjebb szállíttassanak.

Aki például két évi tagság után elhal, annak örököse csekély befizetés ellenében magasabb öszszoget kap, mint az, aki 10 vagy 15 évi tagsági díj fizetése után veszi el életét.

Igy tehát a halálozási tartalék-alap javára eszközölt levonások épen azon tagok javára történnek, akik túléltek a korán elhalt tagokat.

Megjegyeztetik azonban, hogy a baleset biztosítási összegből levonás egyáltalában nem eszközöltetik.

Az ezentúl belépő tagok A) és B) csoportra azért osztattak fel, hogy még a legszegényebb osztályhoz tartozóknak is módjukban álljon az egyesületbe belépni és családjáról úgy baleset, mint rendes elhalálozás esetén gondoskodni, mert csekély 1 frt 25 kr. havi befizetés ellenében a fentemlített kedvezményekben részesül.

A B) osztályba való átlépés jogától az alapító tagok sincsenek kizárva.

Az alakuló közgyűlés választásainak eredménye.

Elnöknek egyhangu lelkesedéssel *Benedekfalvi dr. Luby Gyulát* választották meg.

1. **Igazgatósági tagokul** egyhangulag megválasztottak: Kubik Béla, Békéssy Ferencz, Ilkey László, Bankos Károly, Nagy Józsa és Horváth István.

2. **Felügyelő-bizottsági tagokul** ugyancsak egyhangulag megválasztottak és pedig rendes tagokul: Putnok István, Ruh Géza, Pákh Mihály; — póttagokul: Horváth Antal, Gombás Károly, Simon József.

3. **Választmányi tagokul** megválasztottak: Puha József, Szabó Antal, Glosz Károly, Berecz Pál, Kovács Imre és Dézsy Imre 1994 szavazattal, Turcsányi Lajos, Poppik Á. Ferencz 1993 szavazattal, Ellbogen Ferencz 1992 szavazattal, ifj. Darnóczi Ferencz, Cserményi Taksony és De Rivo József 1991 szavazattal, Vukmanics Károly 1990 szavazattal, Sziklai László 1989 szavazattal, Sándor Márkus 1978 szavazattal, Buzek Géza 1966 szavazattal, Tóth Sándor 1965 szavazattal, Halbauer Béla 1962 szavazattal, Németh Antal 1959 szavazattal, Palik Ferencz, Vécsey Frigyes 1945 szavazattal, Farkas Gyula 1944 szavazattal, Neumann Sándor 1941 szavazattal és Oberbauer József 1895 szavazattal.

4. **Egyleti képviselőknek** egyhangulag választottak meg a következők: Palik Ferencz, Farkas Gyula, Glosz Károly, Németh Antal, Kovács Imre, Bene János, Nedeczky Ottó, Kell István, Neumann Sándor, Cserményi Taksony, Ellbogen Ferencz, Sándor Márkus, Oberbauer József, Bartok Béla, Dézsy Imre, Tóth Sándor, Buzek Géza, id. Kölcsey Zsigmond, Csikesz Géza, Vogyeráczky József, Vécsey Vilmos, Bajnok Béla, Radó Gyula, Till Károly, id. Muck Károly, Huber Ferencz, Barina István, Szigeti István, Csorba Béla, ifj. Kölcsey Zsigmond, Schwarcz Gábor, Szilassy György, Domokos András, Maczesovics István, Szentessy Gyula, Orosz János, Perenyi Mihály, Klempa Mihály, Buchner János, Krajcsik Adolf, Mihalovics Alajos, Spaller Kálmán, Pállosy Béla, Vaskó Lőrincz, Zelinka Frigyes, Verbensky Antal, Kaczér Árpád Ferencz, Domján Győző, Zalaváry Béla, Vizváry Antal, Gáspár Vilmos, Schmidt Lajos, Grunszky Ede, Polgár Sándor, Somody Imre, Simon Antal Kálmán, Radó Ignác, Holubek Lambert, Deák Rencsisofszky József, Lévy Keresztély, Papp István, Andó János, Schwendtner Béla, Skultéty József, Puha László, Szadeczky Dániel, Császtvai János, Szatmáry Károly, Brutovszky István, Goldstein Zsigmond, Nagy Gyula, Czinege Mihály, Ilosvai János, Kiss Jenő, Vukmanics Károly, Sziklai László, Puha József, Gáncs József, ifj. Darnóczy Ferencz, Berecz Pál, Turcsányi Lajos, Poppik Árpád Ferencz, Puhm János, Vécsey Frigyes, Torzsás György, Szabó Antal, Beretka István, Buzás Vilmos, Halbauer Béla, De Rivo József, Kovács Gyula, Kiss János, Ponikló Alfréd, Reider Gyula, Gajdusek János, Beller János, Toncz Sándor, Fülöp Mihály, Pfeiffer János, Herpich Ferencz, Marschall Antal, Weiss Ferencz, Schenk Dávid, Német Antal, Sólyom Lajos, Jung Márton, Luby Boldizsár, Ehrlich József, Daxner József, Ertl Károly, Zalay József, Szombathelyi Iván, Kubinyi József, Vagner János, Delling Henrik, Obernyik Ede, Seres Henrik, Csekő Gyula, Máté Kertész Mihály, Kertész Albert, Dobos Elek, Podhrabszky Jenő, Schiller András, Lohinger János, Guth Frigyes, Nagy Gyula, Papp Dénes, Junkert Mátyás, Varga Kristóf, Halmi Sándor, Deutsch Jakab, Schmiermund Ernő, Sümegi Bertalan, Dudás György, Zsigó György, Gsordás János, Láner Arthur, Tóth Imre, Magyar Dénes, Bakos József, Fényes Dávid, Magyar Mihály, Tóth Mihály, Döbrössy József, Kertész Elemér, Jenny István, Mojzes János, Klátyik József, Ormi Miksa, Kerekes András.

A böjt Egyiptomban.

A vallási szertartásból való böjtölés ősrégi szokás és szoros összefüggésben áll az istentisztelet fogalmával. A keresztény egyház korábban bizonyos böjtidőszakokat ismert, mint előkészületi időt a nagyobb ünnepekre. A leghosszabb ilyen böjt a negyvennapos, a husvétünnep előtt, a mely hamvazó-szerdával kezdődött s mert a hat nagyböjti vasárnap kiesik a böjti tilalom alól, az ugynevezett »csöndes szombattal« végződött. Azért tart ez a nagyböjt negyven napig, mert Krisztus urunk is, mielőtt tanításait megkezdette, a pusztában negyven napi böjttel készült arra.

A mohamedánoknak is van böjtiük. Tizenkét holdhónapjuk közül tudvalevőleg a kilencediket ünneplik, a Ramadánt. Minthogy pedig a mohamedánok tiszta holdéve mintegy tizenegy nappal kurtább a mienknél, a böjti hónap 33 év alatt megjárja az összes évszakokat s minden esztendőben tizenegy nappal korábban kezdődik, mint előző évben.

Különösen forró májusi hónap volt, mikor utoljára töltötték el a Ramadánt a kalifák városában.

A Chamsin fujt, az a délfelől lengedező, tikkasztó, izzó szél s a hőmérő déltájt +44 fokot

mutatott árnyékban. A khedive bölcs előrelátásból Alexandriába, nyári tartózkodási helyére tette át udvarát, hol a tenger közelsége sem olyan tulságos hőemelkedést, sem csökkenést, mint Kairóban, nem enged. Annál érzékenyebben nehezedett a kérlelhetlen böjti tilalom az elátkozott székváros »hivóire«, s a ki csöndes, néptelen utcákon láttatta is magát, szinte kísértetszerűen, földre szegzett szemekkel osont el komolyan, szótlánul, mások mellett. A legfényesebb üzletek nagyrésze zárva volt. De kinek is lett volna vásárló kedve, mikor mindenképpen a legmélyebb komolyságot, lemondást követelik? Sőt a máskor annyira élénk kávéházak körül is mindenütt halotti csönd uralkodott és sehol sem árulta el a hasissal kevert dohány füstje a próféta fiainak ismert szenvedélyét. Nem szabad ugyanis felednünk, hogy a hívóknek a Ramadan idején nemcsak minden étel és ital élvezete, hanem a dohányzás és burnótozás is tilos, sőt még a fürdés is! Hát hogyan lehetséges ez 29 nap hosszáig? — kérdezheti jogosan bárki. Koplaló művészek talán a mohamedánok valamennyien? Hát ennyire nem kegyetlen az állapot. A tilalom csak szó szerint értendő, mint a hogyan a »hívók« vallási szabályait általában tartják. Csak a nap értendő, az az idő, a mely nap keltétől nyugtáig terjed. Vagyis mihelyt Kairó magasan fekvő czitadellájában eldördül az ágyulövés, mely a nap lementét jelzi, mint egy varázsütésre változik meg az előbb még olyan komoly és bünbánó város képe; ujjongó öröm és rakoncátlan jókedv vonul az utcákra. Az utcákat és tereket, melyek nappal a vakító napfényben siváran, elhagyatottan terpeszkednek, vidáman és élénken gesztikuláló csoportok özönlik el és megindul a vásári zaj is. Bódé bódé mellett nyilik meg és mindenünnen a kelet édeségeit kínálják. Más bódék előtt sístereg, sül a hus és az átható fagygyuszag európai embert nem enged közelébe jutni. Amott meg fantasztikus maskarába öltözött asszonyok és gyermekek csoportja tör magának utat a sokaság között, — sipolva, dobolva és tamburinozva. Mindez boszorkány szombatjára emlékezteti a járatlan európaiat, a ki szívesen fordít mindennek hátat.

Odafordul egy másik csoport felé, a mely terebélyes szikomore alatt hever, s jobbára idős, őszszakállu férfiakból áll, a kik a mesemondó történeteit hallgatják. Elmeséli Ez-Zahir-Bebár mameluk-szultán hőstetteit, a ki a 13-ik században elpusztította a jeruzsálemi keresztény birodalom utolsó maradványait is és azután igazságosan és jóságosan uralkodott háláláig. Igen élénken és érdekesen tud az ilyen mesemondó beszélni s kiapadhatlan képzeletével mindenféle költött dolgokkal fűszerezi a valót, a mivel feltűzeli hallgatóinak hazafias érzelmeit. Frenetikus tetszés kíséri előadásait, a melyeket talán már századszor hallottak tőle.

A közelben arab kávémérő sátor van, a mely előtt pálmefonásu mostalákon (padforma székek) le-barnult, szakállas alakok ülnek, élvezettel szívja a hasis-pipa maró füstét, — sakkozva, vagy trick-trackot játszva. Ha ezután az egyik vagy a másik a kárhozatos pipa részegítő hatása következtében rosszul lesz és vonásai a nem normális lelkiállapot kifejezését tükrözik vissza, fölemelkedik és inogva tántorog tova, míg egy csoport tiszteletteljes bámulattal követi a »szentet«, a kit Allah különös kegyével tüntet ki.

A böjti legkiválóbb éjszakája a huszonhetedik napot megelőző, a Lellel-el-Kadr (a méltóságéjszakája).

Ezen a napon kapta a próféta egyenesen az égből a Koránt. Azokat, az imákat, a miket e napon küldenek Allah trónjához, bizonyos, hogy meghallgatják, mert a menny angyalai leszállnak a halandóhoz, hogy átvegyék azok kérelmeit és fölvisyék Allah trónjához. Az »üvöltő dervisek« ezen az éjszakán végzik a legnagyobb istentiszteletet. Rémes kiáltásaiktól visszhangzik az egész város — és az európai ember áhitata nyomtalanul röppen el, mikor ezt a különös módját hallja és látja az Isten tiszteletének.

Szerkesztő változás. Miután a folyó hó 25-én tartott alakuló közgyűlés a »Kitartás« eddigi felelős szerkesztőjét és egyesületünk megalapítóját *benedekfalvi dr. Luby Gyulát* egyhangú lelkesedéssel elnökké választotta, eddig viselt szerkesztői állásától visszalépett és helyét *Szentessy Gyula* hirlapíró, lapunk eddigi segédszerkesztője foglalta el.

Excentrikus milliomos. Rendkívül érdekes apróságokat mondott Hicks Beach, az angol pénzügyminiszter legutóbbi beszédében egy Smith nevű milliomosról. Mr. Smith, akinek halálakor a vagyona után tíz millió forint örökségi adót fizettek, egy skót községben: Elginben született. Fiatalkorában Amerikába ment s óriási vagyonának azzal vetette meg az alapját, hogy a tüzvészektől nagyrészt elpusztult Chicagóban bérházakat, gyárakat építtetett, amelyeknek az értéke később rendkívül felszökött. Mintegy negyven esztendővel ezelőtt visszatért szülőföldjére s örökbe fogadta egyik unokahugát, aki egy ottani ügyvédhez, Cooperhez ment férjhez. A házaspár most a nábob vagyonának, mintegy százhuszmillió forintnak felét örökölte. Mr. Cooper most, hogy ennek az óriási vagyonnak lett ura, hétszáz-ezer forintot önkéntesen engedett át egy másik unokatestvérnek, akivel kissé mostohán bánt el végrendeletében a nagybácsi. A nábob óriási vagyona ellenére is különczéletet folytatott, a lehető legegyszerűbben élt. A londoni Reform-klub tagja volt s hosszú éveken át ennek egy szerény kis szobáskájában lakott. Fél Chicago ezé az emberé volt és — kilencz forintba került napi ellátása. Oly misztikus homályba tudta tartózkodó modorával burkolni a lényét, hogy maga a klub titkára sem tudta sokáig, hogy mily modern Monte-Christóval lakik egy fedél alatt.

Damjanich mankója. Az aradi szabadságharczi ereklye-muzeum márczius 15-re ritka becses ereklyéhez jutott: Damjanich mankójához, amelyel a tört lábu tábornok a bitó alá ment. Özvegy Kócsi Ferenczné, született Schmidt Veronika pankotái lakos birtokában volt a mankó, melyet a napokban elvitt községe előljáróságához s ott átadta azzal, hogy az aradi ereklye-muzeumnak szánta. Arról, amit a mankóról mondott, az előljáróság jegyzőkönyvet vett föl s azt megküldötte az aradi muzeumnak, mely azonnal elküldte Pankotáról a mankó

átvételére megbizottjait. A jegyzőkönyv, melyben Kocsisné elmondja, mi módon jutott az eréklye birtokába, így szól:

»Elhalt férjem családjával együtt az 1849. évbe Aradon lakott, mint bádogos-segéd, első neje

amelylyel fölakasztatott, mosónőjének adta át megőrzés végett azon időre, amíg ő ezek átvétele végett jelentkezni fog.

Férjem, mint szintén 1848—49-iki volt honvéd, ezen vértanúi eréklyéket sokáig nagy kegyelet-

Névnep-köszöntők.

Krajn-családból származott s ennek anyja mosónője volt azon brünni hóhérnak, aki 1849. évi október hónap 6-án a kötélhalálra ítélt honvédtábornokokat kivégezte. A hóhér Damjanich nagy mankóját, továbbá egy kisebb botját, valamint azon zsámolyt, amelyen a bitófához föllépett, végre azon zsineget,

tel és féltve őrizte s azok eredetéről még legbizalmasabb barátai előtt sem mert nyilatkozni, nehogy az akkori vértörvényszék által üldözőbe vétessék.

Férjem talán egyrészt az akkori zavaros idők kényszere alatt, vagy talán jobb megélhetési forrást keresve, az 50-es évek elején Aradról Nagyváradra

költözött s valószínű, hogy a kötél ezen költözködés közben kallódott el, a zsámoly eltűnésének körülményei szintén ismeretlenek, hanem a kisebbik mankót, vagyis botot a férjemmel együtt lakó, ismeretlen nevű lakatos-segéd használta fel vagy jobban mondva lopta el kalapácsnyélnek s így az összes

leltem meg, mivel szentül meg voltam győződve, hogy egy ilyen ereklye birtoklása annak birtokosára csak áldást és szerencsét hozhat; férjemnek az 1848. évben Pankotán bekövetkezett halála óta pedig a mankót kétszeres féltékenységgel őriztem.

Ezennel ünnepiesen kijelentem, hogy az ereklye-

Szent Czeccilia.

ereklyetárgyak közül csak a nagy mankó maradt meg férjem birtokában.

Az 1857. évben férjemmel — ki időközben özvegy lett — egybekelvén, a mankó őrizetének feladata részben rám is hárult, mely feladatnak a hozzáfűzött nevezetes történelmi eseménynél fogva nagyobb kegyelettel, hűséggel és ragaszkodással fe-

tárgyat további gondozás és megőrzés végett az aradi 1848—49. évi szabadságharcai ereklyemuseum birtokába átengedem s azt ezen museum kellően igazolt kiküldöttjének általadni, bármely pillanatban kész vagyok.

Ezek után csupán annyit jegyzek meg meg, hogy a fent előadottakon kívül más egyéb közelebbi

adattal a mankóhoz fűződő körülmények felől nem szolgálhatok, minek oka tisztán abban keresendő, hogy az időkben e mankóról még említést tenni is veszedelmes dolog volt s azt mint legföltettebb kincsünket, a nagy nyilvánosság elől rejtve tartottuk.

Ezzel a jegyzőkönyv fölolvastatván, helybenhagyott és aláírott.

Özv. *Kocsi Ferenczné*
szül. *Smiedt Veronika* s. k.
pankotai lakos.

Előttünk:

Kocsi András s. k.
bíró.

Kotzó Károly s. k.
jegyző.

Adelmann András s. k.
jegyzőkönyvvezető.

Kocsi János s. k.

REGÉNY-ESARNOK.

A ki nem tudott kettőt szeretni.

Regény.

Irta **Halévy J.** (Folytatás.)

VIII.

Rozita elutazása után Aurélie a kis leányt Beauvaisbe vitte, hol ő is öt napig időzött. Aztán mondta Criquettenek, hogy egy időre Párisba kell visszatérnie.

— Oh, néni, vigy el engem is, nagyon szeretném Paszkalt viszontlátni! könyörgött Criquette. Most Auréliet »néni«-nek kellett neveznie.

— Nem lehet, itt maradsz Guarena asszonyánál. Majd újévkor viszontlátod Paszkalt, akkor meghívom ide.

Paszkal nyilván a legveszélyesebb akadály volt Aurélie terveire nézve, mielőbb kell hát tőle megszabadulnia.

— Oh, — felelt Criquette, — újév még olyan soká lesz!

— Előbb nem fogod látni és akkor is csak úgy, ha nagyon jól viseled magad. Most majd a zárda nevelőintézetébe fogsz menni, ott együtt lesz más kis leányokkal, kik nem árultak virágot, mint te, s kinevetnének, ha elbeszéléd nekik, hogy az utcán virágot árultál.

— Miért? Szomorú dolog, ha az ember szegény, de nem bűn. Én az anyámért tettem, de nem koldultam soha, — de anyám kedvéért megtettem volna azt is, szükség esetében.

— Nem tettél semmi rosszat, de annak daczára a leányok mégis kinevetnének. Hanem azt tudod, hogy az anyának engedelmeskedni kell, most én vagyok anyád és megtiltom, hogy valakinek elmond, hogy virágot árultál és színházban játszottál. — Figyeld meg jól, a mit most mondok: Paszkalt szeretné látni? Újévkor látni fogod, de csak úgy, ha megígéred, hogy engedelmeskedel.

— Sohasem fogok beszélni arról, a mi volt, azt ígérem neked.

És ő megtartotta szavát; nemcsak azért, mert Paszkalt akarta viszontlátni, hanem mert becsületes, hű teremts volt, ki soha életében nem szegte meg szavát.

Criquette nagy bajjal hosszú levelet irt Paszkal-

nak, melyet Aurélienek átadott, de Paszkal azt nem kapta meg soha, ép úgy, mint Criquette az ő levelét sem. — Aurélie talán elveszítette azt.

Aurélie visszatért Párisba, feloszlatta Rozita háztartását, utána küldte a fehérneműt, ruhát stb. és a szükségtelen tárgyakat eladta; az ő saját és Criquette holmijait magával vitte Beauvaisbe, — semmi egyebet. Becsületes kezdett lenni. Plantinnál, kinek az elszámolási iratokat átadta, lyoni lakezimét is hagyta. — Most már kezdhette új életét, — ki fogja őt Beauvaisben keresni?

Öt hónap mult el azóta. Aurélie Guarena grófné oltalma alatt vagy husz családdal megismerkedett s mindenütt kedvelik. Criquette minden szívet meghódított a zárdában: olyan szelid és jó, és szeret tanulni! De a szegény gyermek busul, mert azt hiszi, Paszkal megfélekezett róla, mert hét levélre nem kapott választ. Paszkal nem felejtette el, de csak két első levelét kapta meg. A két gyermek a hosszú hallgatással vádolja egymást, pedig mind a kettő irt, de szegény kis leveleik csak Aurélie kandallójáig jutottak.

Aurélie vigasztalja Criquettet, mondván:

— Paszkal már nem gondol rád, ne gondold rá te sem!

Ezen öt hónap alatt Aurélie csak egyszer kapott hirt Rozitától. Egész röviden csak annyit irt neki:

»Aurélie, küldjön nekem hirt Criquetteről. A herczeg nőül vett engem.

Rozita, Szavelin herczegné.

Szavelin herczeg nem távozhatott Pétervárról. Rozita pedig kinyilatkoztatta, hogy ő nem mondhat le állásáról a színháznál csak úgy semmiért; ha nem veszi nőül, akkor visszatér Párisba.

És a herczeg elvette a szép színésznőt s nem-sokára azután szívszélhűdés érte, meghalt és egy millió rubelt hagyott özvegyére.

Végre elérkezett január elseje. Paszkal három hónapig gyűjtötte az utiköltséget Lyonba. Virágcsokrot vett Aurélie, könyvet Criquette számára. Az utiköltség levonása után, oda meg vissza, maradt neki még három frank. Midőn január elsején Lyonba érkezett, jókor reggel, borzasztó hózivatarban, sok kérdezősködés után megtalálta a Quai Celesztin-t s a 11. számú házat. Még Pingletné is, habár nem volt valami lágyszivü, megsajnálta a szegény fiut, kinek szeméből kicsordult a köny, midőn hallotta, hogy Aurélie kisasszony két hónapra elutazott. Azzal vigasztalta őt, hogy majd átadja Criquettenek a könyvet és egy levélkét.

Paszkal visszatért Párisba és a következő hat évnek élményeit kevés szóval lehet elmondani. Valóban rendkívüli tehetsége volt a színészetre, sikerrel letette a vizsgát és belépett a szini iskolába, hol 19 éves korában második díjat nyert a drámában és elsőt a vígjátékban. A tanárok azt tanácsolták neki: folytassa tanulmányait még egy évig, akkor bizton számíthat arra, hogy a Francia- vagy Odeon-színházhoz szerződtetni fogják, de ő jobbnak gondolta, ha azonnal valamely vidéki színpadon föllép és Vichy-be ment mint szerelmes. Ugyanabban az órában, melyben Paszkal az első próbára ment, Criquette belépett Mária Jozéfa, a zárda főnöknője szobájába, még az nap kellett volna hat évi otléte után a zárdát elhagyni és Aurélihez meg Guarena asszonyhoz visszatérnie és velők Beauvaisban élni. Criquette a főnöknő lábaihoz borult és felemelt

kézzel könyörgött: »Nem akarok elmenni, anyám, nem akarom önt elhagyni! Hadd maradjak itt, az Isten szent nevére kérem! Apáca leszek, itt akarok élni és meghalni. Ön és a nővérek olyan jók voltak hozzám! — Csak itt szeretnek engem, tartson itt, édes anyám, tartson meg engem!«

Igy szólt Cricquette, ki most már nem gyermek, hanem bájós 17 éves hajadon, de azért még mindig Cricquette — a zárdában ugyan Celinek hívják — Cricquette az ő mélységes, szeretetteljes fekete szemével, gyöngéd, finom, fehér kezével, szóval az egykori kedves, kecses megjelenés. A főnöknő fel-emeli Cricquettet; ő okos asszony, éles tekintetével régen észrevette, hogy Cricquette szinte rettegett a szünidő közeledésétől, a minnek a többi növendék annyira örült. Tudta, hogy nem benső hivatás készíti a fiatal leányt a zárdában maradásra, ő az Istennek szentelt házba az élet elől akar menekülni. Szabad-e ezen menhelyet előtte megnyitnia? Ön-hatalmulag nem is teheti egyáltalában. Cricquette már három év óta Aurélie gyámsága alatt állt, minden nehézség nélkül kinevezték a szegény árva gyámjának, mert nagy tiszteletben állt Beauvaisben és példás életet folytatott. A főnöknő soká beszélgetett Cricquettel; a fiatal leány teljesen nyílt, igaz természetű volt; a képmutatás nagyon távol volt lelkétől; ő nem beszélt arról, hogy benső hivatása készíti a zárdai életre, s egészen Istennek akarja magát szentelni s a világ örömeiről lemondani, oh, ő nem vetette meg ezen örömeiket. A zárdában akart maradni, mert ott szerették, és neki csak az a vágya volt, hogy szeretetben részesüljön. Édes anyja — oh, az szerette őt. — Hát Aurélie? . . . Cricquette gyakran szemrehányásokat tett magának, hogy olyan hideg Aurélie irányában! Hiszen ő mindent megtett érte! Magához vette, jó nevelésben részesítette, minden héten kétszer meglátogatta a zárdában és a szünidőt lehetőleg kellemessé tette neki — az sok — igen sok volt. És mégis csak semmi, Cricquette érezte, hogy nem szereti! Életéből hiányzott a szeretet éltető, meleg verőfénye! Miután mindent alaposan megbeszéltek, a főnöknő mondta magában: »Nem szabad itt tartanom ezt a gyermeket! Nem Isten utáni vágy az, a mi őt itt tartja, hanem az élettől való rettegés«. De Cricquette annyira izgatott és annyira meg volt ingatva, miszerint a főnöknő megígérte neki, hogy beszélni fog Aurélie kisasszony-nyal, ha eljön a zárdába gyámleányaért.

— Még nem vagy nagykorú gyermekem — így szólt a főnöknő Cricquettehez és nem tarthatlak itt gyámod beleegyezése nélkül. Ma még azért sem vehetek föl mint avatonczt, mert nem vagyok biztos hivatottságodban. De arra fogom kérni Aurélie kisasszonyt, hagyjon még itt egy évig mint növendéket, akkor visszajössz a szünidő után.

— Igen, anyám, az is több volna a semminél — de nem kell szünidő — nem kell szünidő! . . .

— Egyebet nem tehetek — most menj, édes gyermekem — menj és légy nyugodt!

Midőn Aurélie jött, a főnöknő teljesítette ígéretét, de a beszélgetés nem tartott sokáig. Aurélie mindenre, a mit amaz előadott, röviden, száraz »nem«-mel felelt.

— A leány épen nincs hivatva a zárdai életre, — mondá, — Hiszen ismeri lelkem érzelmeit, drága anyám s tudja milyen örömet engedném át az Urnak e gyermeket . . . hiszen csak boldogságát akarom, de az ő boldogsága nem rejlik a zárda falai közt.

Magával vitte Cricquettet; lassan, hallgatva mentek egymás mellett. Egyszerre megszólalt Aurélie: Mi jutott eszedbe, hogy apáca akartál lenni? Most hát mindjárt megmondom neked, hogy egészen más terveim vannak veled, a mint nemsokára meg fogod tudni.

Aurélie az utóbbi hat éven át buzgón járt a templomba és tisztelgett az Ur Istennél, mint egy befolyásos egyéniségnél, ki abban a helyzetben van, hogy az embernek hasznára vagy kárára lehessen. Isten az ő számára nem czél, hanem eszköz volt.

Hiszen szép lett volna Cricquettet az Urnak szentelni, ez bizonyára Beauvaisben nagyon előnyös hatást tenne, de Aurélie mégis előnyösebbnek tartotta Cricquettet egy vagyonos, tekintélyes férfiúval össze házasítani s ilyen módon saját társadalmi állását kibővíteni és biztosítani. Egyelőre fődolog volt őt a társaságba bevezetni, a mennyországba juthatásáról elég idő lesz még azután is gondoskodni.

(Folytatása következik.)

ISMERETEK TÁRA.

Csillagászati kiállítás.

A csillagászati kongresszus, amely a világkiállítás alatt lesz Párisban, érdekes kiállítást rendez a kongresszus idejére. Ebben a kiállításban láthatók lesznek az összes csillagvizsgáló eszközök, első primitív formájuktól kezdve az utolsó évek mesés tökéletességű gyártmányáig. Látható lesz: az 1821-ben készült párisi csillagvizsgáló-intézet messzelátója, amelynek hordereje harminc ezer méter volt, az 1873-iki Alvan Clark-féle messzelátó százezer méterig terjedő horderővel, az 1893-iki yorkeni távcső kétszázezer méter és az 1900-iki Nantois és Gautier teleszkopja hatszázezer méter horderővel. A kiállításnak érdekes darabja lesz még az a tábori messzelátó, amelyet I. Napoleon használt hadjárataiban.

A vasuti gőzsi eredete.

Akkoriban, amikor a vasut intézménye ugyszólván csak a gyermekkorát élte, a lokomotivok vezetői még csak egyszerű bádokkürttel hívták fel magukra a figyelmet, amikor az utak kereszteződéséhez közeledtek. Történt, hogy egy paraszt tojást és vaját vitt be kis szekeren a városba. Ahol utja a vasutal kereszteződött, kellemetlenül járt. Jött egy vonat, s a lokomotivvezető hiába kürtölt, a paraszt nem hallotta a vészjelet. A lokomotiv elütötte, s ámbár neki semmi baja nem történt, a tojás és a vaj oda lett. Pörre került a dolog, s a vasuttársaságnak fizetni kellett. Amikor a társaságnak már sok ily kellemetlensége lett, nagyon megunták a dolgot, s az egyik igazgató felkereste Stephenson, a vasut feltalálóját, hogy találjon fel valamit, Stephenson gondolkodott, aztán a kívánt célra felhasználta a kitóduló gőzt. Azt keresztül vezette egy kis csövön. Ezzel létre jött az az éles, velőig ható fütty, amely olyan messzire elhangzik.

Az alvásról.

A híres emberek életmódjáról olvasva vagy hallva, nem kerülheti el figyelmünket az az igen sokszor említett tény, hogy a nagy emberek legtöbbször, megerőltető szellemi munkája közben igen

kevés pihenési időt szentel magának, s ha este nyugalomra tér, igen keveset alszik, mely csekély alvási idő épen nem áll arányban a napközben végzett munka nagyságával. Így például több szellemóriásról írják, hogy csak négy vagy hat óra hosszat aluszik. Humboldt Sándorról említik, hogy fiatalabb éveiben éjjeli pihenésre tértekor a lámpát félig lecsavarta s csak két órahosszat aludt karosszékében hátradőlve, azután felébredt s munkáját folytatta. Napoleon szintén igen keveset aludt. Edison fáradságos napi munkája után kevés alvási időt vesz magának. E felhozott példákban sokan azt hihetnék, hogy a nagy emberek nemcsak hogy többet képesek dolgozni, hanem hogy kevesebb alvási idő is elég nekik a felüdülésre. Ez a felfogás azonban könnyen végzetessé válhatná azokra nézve, kik a nagy emberek példáját, pusztán hiuságból, az alvás tekintetében nyilvánuló életmódjukban követni akarnák. A legnagyobb szellem, a legkitartóbb munkás, épen úgy alá van vetve a természet törvényeinek, mint más közönséges ember. Ezek között is vannak olyanok, kiknek szervezete erősebb, temperamentuma egészségesebb s így jobban kibírja a nagyobb munkát s a kevesebb alvást; viszont vannak közöttük olyanok is, kik a megerőltető napi munka mellett kibírják ugyan a virrasztást, de — gyengébb szervezetüknél fogva — egészségük rovására. Nincsen olyan élő szervezet a világon, amelynek, hogy épségben maradhasson, a végzett munka arányának megfelelő pihenésre ne volna szüksége. Ha egy gépezet, pl. az óra rugója, tulfeszítés következtében elveszti használhatóságát, úgy könnyen pótolhatjuk egy másikkal, de ha az emberi munka rugója — szellemi tevékenység — tulfeszítés következtében elveszti energiáját, úgy csakis a megfelelő nyugalom, az alvás adhatja vissza azt a megbecsülhetetlen kincset, melynek neve: józan gondolkodás s az ebből folyó józan életmód.

Mint minden tekintetben, úgy az alvás tekintetében is vannak elkényeztetett emberek, kik többet alusznak, mint amennyire szükségük volna, természetesen egészségük rovására. A sok alvás elvonja az embert napi munkájának kellő teljesítésétől s így az arány a munka és a pihenés között meg van bontva. Egy testileg és szellemileg normálisan fejlődött embernek hat vagy nyolcz órai alvásra okvetlenül szüksége van. És mégis mennyien vannak, kik nem törődnek e fontos és általánosan ismert egészségi szabályllyal, melynek hosszabb ideig való elhanyagolása oly súlyos következményekkel járhat, hogy igen sok esetben az egészség tönkremenését vonhatja maga után.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Figyelmeztetés! Kérjük a tisztelt tagokat, hogy minden egyes befizetésnél a tagkönyvecske számát okvetlenül felírják a seck- vagy utalvány-lapokra, mert különben a nehézkes kezelés miatt könnyen megtörténhetik, hogy igényeik csorbát szenvednek.

Utiköltség nélkül. Lehet utazni anélkül is, hogy megvolna a szükséges utiköltsége az ember-

nek. Ezt egy Boisin nevű belga ember találta fel, de már nem használhatja a találmányát, mert leplezték és becsukták. Hanem a fogása azért érdemes az elmondásra. A pályaudvaron odament valamelyik utashoz, akit ő kiszemelt már ügyesen magának. Megemelte kalapját és így szólt:

— Bocsásson meg uram, ha egy szivességre kérem Ugy látom, egy helyre utazunk, azért ha olyan szives lenne, ide adhatná a jegyét, hogy a podgyászom feladásánál felhasználhassam. Hisz önnek ugy sincs podgyásza.

A megszólitott jólelkű és nem tulságosan skrupulózus, odaadja a jegyét. Boison ur átveszi, de amikor visszaadja, már rá is irta a tulsó oldalára a nevét és podgyászának a számát. Jön a kalauz a kupéba Boison ur benyul a zsebébe, hogy átadja a jegyét, de nem találja. Akkor megkezdi azt a kapkodást, amelyet mindenki ismer már, aki valaha nem talált meg valamit abban a zsebében, amelybe rendszeren tenni szokta. És ijedten kiabálja:

— Ellopták a jegyemet! . . . Ellopták a jegyemet! . . .

Egyedül a szállítólevéllel kell megelégednie a kalauznak. Amikor megérkeznek, megvárja, amíg utitársa, akitől a jegyet kölcsönkapta, a jegyét átadja. Akkor aztán megint ismétli, a zsebeit kifordítva:

— Ellopták a jegyemet! . . . Hanem rajta van a nevem és a podgyászom száma. Biztosan itt lesz a többi között.

Utána néznek és csakugyan megtalálják a nevet.

Műdüh. Az angol pénzügyminiszterium világából mondja el valaki a Nineteenth Centuryban a következő történetkét:

Emlékszem egy emberre, aki igen nagy állásban szolgálja az államot. Az mondta el nekem visszaemlékezéseiből a dolgot. Amikor mint fiatal titkár először belépett egy állami hivatalba, egy jelenetnek volt a tanuja, amely nagy csodálkozásba ejtette. Egy öreg ur, aki a másik asztalnál ült ugyanabban a szobában, hirtelen fölkel, a székét oda vitte a kandallóba, felkapta a szénkaparót és tomboló dühvel nekiesett vele a székének. Amikor aztán szerencsésen letörte a szék egyik lábát, csillapodott le láthatólag a haragja. A székét oda dobta az egyik sarokba, elővett egy másik székét és nyugodtan leült ismét a munkájához, mintha semmi sem történt volna. Amikor barátom akkor délután elkészült a munkájával, az ujoncznak a szerénységével megkérdezte egyik kollégáját, aki szintén látta a jelenetet, mit jelentett az a nagy háboruszkodás.

— Gyakran vannak X. urnak ilyen rohamai? — kérdezte.

— X. ur! — hangzott a felelet — Ó nagyon szelid ember az. Egy rugó lazult meg a székében, s az állam nem törődik az ilyen csekélységekkel. Javításokra csak akkor kerül a sor, ha valami nagyobb kár esik meg, például egy törött láb. Azért tört le székéről egy lábat. Most már a rugót is megreparálják.

Kutyák tuberkulózisa. Napjainkban, mikor a tudomány mind tüzesebben és behatóbban foglalkozik a tüdővészszel, mikor erélyes óvintézkedéseket iparkodnak életbe léptetni a »fehér halál« ellen, nem érdektelen fölemlíteni, hogy a tuberkulózis háziállatokról is átragadhat emberekre. A tuberkulózis a háziállatoknál épen úgy megtalálható, mint

az embernél. Sokáig vita tárgya volt, hogy kutyák szenvednek-e ebben a betegségben, ma azonban kétségen kívüli dolog, hogy a kutyáknál is gyakran fordul elő ez a betegség és pedig ezeknél is nem ritkán halálos kimenetellel. A tuberkulózis ember-ről épen úgy átragadhat az állatokra, mint az állatok-ról az emberekre. Barrier állatorvos egy tuberkulotikus esetet hoz fel egy kutyánál, melynél konstatalható volt, hogy emberről ragadt az állatra. Ajánlatos tehát, hogy ügyeljünk, nehogy háziállatainktól megkapjuk a tuberkulózist. Jól tápláljuk állatainkat, hogy szervezetük erejében fenmaradhasson és megküzdhessen a veszedelmes kórral, a beteg állatokat pedig rögtön távolítsuk el körünkből.

A chinin hatása. Az ujonnan fölfedezett sok gyógyszer: antipyrin, phenacetyl, vagy bárhogyan hívják is őket, nem tudta megdönteni a régen kipróbált chininnek jó hírét, amelyet még mindig a legjobb lázellenes szernek mondanak. Minden láznál, legyen az egyéb betegség kísérője vagy tropikus láz, tüstént csökkenti a test forróságát. Érdekes tehát az, hogy milyen módon gyakorolja a chinin ezt az áldásos hatását. Eddig azt hitték, hogy az idegekre hat. Az emberi testben ugyanis valami meghatározott idegrendszer szabályozza a test hőmérsékletét s azt vélték, hogy ezt befolyásolja a chinin annyira, hogy hűt, de az újabb kutatások azt mutatják, hogy a chinin közvetlenül a vérre hat. Megbénítja ugyanis a vérnek azon alkatrészeit, a melyek a belélegzett levegő oxigénjével egyesülnek. Ez az egyesülés olyan égenszerű folyamat, mely melegeket fejleszt s minthogy a chinin ezt az égési procezzust csökkenti, csökkenti egyuttal az ezzel előálló melegedést is s így a láz ellen hat.

Eladó a toronyóra. Nagy lehet a baja Devecser községének, amely már a toronyóráját is eladja. Lehet különben, hogy azért teszi, mert anélkül is tudja, hogy hányat ütött. Az óraeladást hirdeti is ilykép:

Eladó toronyóra. Devecser mezőváros előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a róm. kath. templom toronyóráját, mely hónapok óta el van romolva, de kevés költséggel kijavítható és használható. Jó állapotba helyezhető, miután anyagiak híján kijavíttatni nem tudja, a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett eladja. Ajánlatok írásban az előjárósághoz adandók be egy jó szerkezetű napórára, mely a toronyban lesz alkalmazva. Érdeklődők bővebb értesítést nyerhetnek a városházánál.

A Puttkamerek talizmánja. A most elhunyt Puttkammer miniszter családjáról azt tartja a néphit, hogy a ház szerencséje egy talizmántól függ, melyet valamikor három aranygyűrű képezett. A monda szerint e családnak őse, egy Puttkamer-kisasszony, sötét éjjel titokzatos hangot hallott, mely felszólította őt arra, hogy menjen egy a hang által meghatározott helyre és ott szedje tele kötényét kövekkel. Háromszor hallatszott a titokzatos hívás s a kisasszony engedelmességet. Mikor kötényét megrakta s hazafelé indult, mindig nehezebbek és nehezebbek lettek a kövek, végre is ijedten kidobálta azokat és teljes erejéből futni kezdett hazafelé. Mikor hazaért, három aranygyűrűt talált a kötényben s a szózat ismét hangzott és figyelmeztette, hogy őrizze jól e kincseket, mert az egész háznak szerencséje és virágzása e gyűrűktől függ. Mikor e gyűrűk egyike elveszett, a Pansin-kastély egyik alapfalán hatalmas repedés keletkezett. Hogy

a másik két gyűrű el ne vesszen, a Puttkamerek a Pansin-kastély alapfalába vakolták be és még most is ott vannak.

A tulnyomó erő a csatatéren. A délafrikai háboru alkalmából, melyben a burok oly hősiiesen védekeznek a tulnyomó számu ellenség ellen, kíváncsiak lehetünk arra, hogy vajjon tulnyomó részben annak a félnek kell-e győznie, mely nagyobb haderővel bír. Nagy Frigyes minden csatájába, amelyben győzött, feltűnően kevés harczost vitt magával. Roszbachnál Frigyes ellenfele még egyszer, Leuthennél majdnem még egyszer annyi erővel birt, mint ő. Kolinnál 17.000 emberrel, Hochkirchnál és Künersdorfnál 28.000 emberrel szemben küzdött aránylag kevés számu seregével. A napoleoni háboru két válságos ütközete alkalmával a többség győzött. A szövetségesek Napoleont Lipcsénél háromszázzal 170 ellen s Waterloo-nál száznegyvenötrel 72 ellen győzték le. Königgrätznél a poroszok csakis 2000 főnyi többséggel győztek. A német-francia háboruban a németek majdnem mindig többségben voltak és a gravolottei ütközetben, mely talán a legvéresebb volt e háboru valamennyi ütközete között, 112.000 francia 187.000 némettel állott szemben. A többség igen nagy hatalom, mely a legtöbb esetben győz, azonban a kisebbség hősi ellenállása — mint azt a buroknál is láthatjuk — oly hatalmas erő a többség ellen, hogy valósággal csodálatot kelt

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük igen tisztelt tagjainkat, hogy a szerkesztői üzeneteket elolvasni szíveskedjenek, mert tekintve attól, hogy levelekre, levelezőlapokra, utalvány- vagy cheque-lapon tett kérdésekre többnyire itt válaszolunk s a beküldött pénzküldeményeket, ha több hóra küldetnek, itt nyugtázzuk, gyakran általános érdekű értesítéseket is adunk, bár névre szólnak.

Schmidt Lajos, Szabadka. Elkönyveltük 1900. január, február és márczius hónapokra. Üdvözljük. — Nobik Mihály, Anina. Elszámoltuk 1900. április hónapra. Üdvözlük. — Domay Pál, Budapest. Elkönyveltük 1900. márczius és április hónapokra. Üdvözljük. — Varga Lajos, Budapest. Sorsjegye nem nyert. Üdvözljük. — Peukert Károly, Szolnok. Sorsjegye nem nyert. A közgyűlés után. Chequet küldtünk. Üdvözljük. — Ardelán László, Fogaras. 1899. október 1-től 1900. márczius 31-éig teljesen rendben van. Üdvözljük. — Balhási János, Vinkovce. Elkönyveltük 1900. márczius, április és május hónapokra. Üdvözljük. — Jajczek Szaniszló, Vinkovce. Elszámoltuk 1900. márczius, április és május hónapokra. Üdvözljük. — Kiss Mihályné, Királyháza. Elkönyveltük 1900. április és májusra. Üdvözljük. — Dobray Lajos, N.-Károly. Elszámoltuk 1900. május hónapra. Üdvözljük. — Strakosch Károly, Zólyom. Orend Márton, Teregova. Elkönyveltük 1900. márczius, április és május hónapokra. Üdvözlük. — Frank József, Budapest. Elkönyveltük 1900. május és júniusra. Üdvözlük. — Bindel Oszkár, Pomogy. Elszámoltuk 1900. január, február, márczius és április hónapokra. Többit előjegyeztük. — Chrien Ádám, Selmezbánya. Elkönyveltük 1900. áprilisra. Többit előjegyeztük. — Hajdu Lajos, Petrik Mihály, S.-A.-Ujhely. A tagkönyv számát kérjük mindig a név után a posta cheque-lap elején ráírni, ez azért szükséges, hogy az esetleg ugyanazon nevű tagjaink elszámolásánál tévedés ne forduljon elő. Bélyeg azonban nem szükséges, csak akkor, ha a hát-lapon valami írva van. Szívélyes üdvözlük. — Nedeczky Ottó, Nagy-Maros. Beküldött 8 koronát köszönettel meg-

kaptuk, elszámoltuk, üdvözöljük. — *Antal Gyula, S.-A.-Uj-hely.* Kérjük Hajdu és Petrik uraknak irt szerkesztői üzeneteket elolvasni. Üdvözöljük. — *Ehrlich József, Déva.* Megkaptuk, elkönyveltük február és márczius hónapokra. Üdvözöljük. — *Tonosik József, Budapest.* Elkönyveltük 1900. márczius és április hónapokra. Üdvözöljük. — *M. Kovács Gergely, Tószeg.* Elkönyveltük 1900. február, márczius és április hónapokra. Üdvözet. — *Groszmann Ignác, Budapest.* Elkönyveltük 1900. márczius és április hónapokra. Üdvözöljük. — *Doba János, Szombathely.* Elkönyveltük 1900. márczius és április hónapokra. Üdvözöljük. — *Wiltine György, Péczel.* Elkönyveltük 1900. február és márcziusra. Üdvözet. — *Neumann Sándor, Budapest.* Megkaptuk, köszönjük, rendben van. Üdvözöljük.

Figyelem!

BALOGH LAJOS uri és női divatárak üzlete
Budapest, Rottenbiller-utca 1.

Ajánlja a következő divatcikkeit a legjobb és legfinomabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett:

Fehér férfi ingek.

Sima mellel, gallér és kézelő nélkül frt 1.20, 1.50, 1.75, 2.—, 2.25,
Szegélyes ing, gallér és kézelő nélkül frt 1.30, 1.60, 1.80, 2.25, 2.40,
Ing, gallér és kézelővel frt 1.20, 1.30, 1.50, 1.75, 2.—.

Fehér ing, divatos színes mellel.

Szegélyes	1.30, 1.50, 1.75	Francia creton ingek	1.30, 1.50, 1.80
Sima mellel	1.30	Oxford legerősebb	1.30
Batizst mellel	1.60, 1.80	Fiu ingek fehér vagy színes	1.—, 1.20
Francia batizst ing	1.50, 1.75, 2.25		

A felsorolt ingek nyakbőségét 35 cm-től 48 cm-ig raktáromon vannak.

Flanell ingek, vagy ugynevezett turista-ingek.

Szaten minden színben drb-ja	1.30, 1.50
Fél batizst	1.25, 1.50, 1.80
Batizst	2.—
Fél nyersselyemből	1.30, 1.50, 1.80, 2.—, 2.50
Nyersselyem	3.—, 4.—, 5.—

A »Kitartás« igen tisztelt előfizetőink, ha tagsági könyvecskékkel vagy annak számával magukat igazolják 10% árengedmény.

Vidéki megrendelések gyorsan, jutányosan eszközölnetnek.

10.000 frt tiszta nyereséget

a legkisebb rizikó mellett elérheti bárki évenként, aki egy

**biztos, és az egész Osztrák-Magyar
birodalomban engedélyezett értékpapírok kihasználására alakult egyesületbe**

mint tag — belép.

Havi hozzájárulás 6 frt, fél rész 3 frt.

Tagsági feltételeket (prospektust) ezen **nagyon szolid** egyesületre nézve ingyen és bérmentve küld (Porto: levél 10, kártya 5 kr.)

AMSTERDAM, A kereskedelmi és
Nicolaas Witsenkade 13. hitelbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

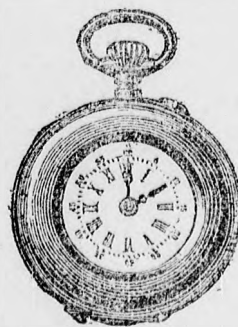
Ajánlatok német nyelven kéretnek.

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatásban
Budapest, VIII., Köztemető-ut 3.

Bámulatolcsó! Goldin óra 8 frt.

Nikel remontoir erős zsebóra, szépen diszitett tokkal, másodperc-mutatóval csak 2 frt 60 kr. Nikel remontoir zsebóra zománcz számlappal, minden 32 órában felhuzandó, kitűnő szerkezetű, 3 frt 50 kr., dupla fedéllel 5 frt. Uj ezüst rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, teljes szerkezetű, 4 frt 20 kr., dupla fedéllel 5 frt 50 kr. Tula rem. zsebóra 5 frt, dupla fedéllel 7 frt 50

KUN H. műórás

kr. Valódi ezüst rem. zsebóra finom svájci szerkezetű 6 frt, dupla-fedéllel 8 frt. Valódi ezüstlánczok 2 frt és feljebb. Ébresztő-órák 2 frt. A nálam vásárolt nikel- és ezüst-órák valódiságáért 10 évi írásbeli jótállást nyujtok. Javítások 2 évi jótállással. — Képes árjegyzéket **órákról**, továbbá külön árjegyzéket **tajtékpipákról** ingyen és bérmentve küldök.

BUDAPEST,
VII. ker., Klauzál-utca 32. sz. K.

Buschmann F. könyvnyomdája Budapest (Haris-Bazár).

Czimbalmaim az ezredéves kiállításon kitüntetve.

Szalon-czimbalmok

pedálos, barna vagy feketében, kitűnő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frt-ért kaphatók. — Alapos tanítást is elvállalok, havonta 8 frt-ért.

➔ Árjegyzéket bérmentve küldök. ➔

JEGESI GÉZA

műokleveles czimbalomkészítő és a vaskoronás
czimbalom feltalálója

Budapest, VII., nefelejts-utca 43. sz.
készítési telepen.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatomból, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 korona 40 fillér.

Felfedeztem és százsoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecikk-kereskedésben

Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Király-utca 12.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **GÓTH GYULA**, illat- és piperecikk-nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, főter.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és szetküldési raktára **DOBÉ NÁNDOR**, ur- és női- és színházi fodrász Budapest, Nefelejts-utca 27